

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 12 fr. o. é.
Félévre . . . . . 6 " " "
Évnyegyedre . . . . . 3 " " "
Egy órára . . . . . 1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szobánca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7-8
2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelik Aljosánál (Wollzeile 22.)
Hannstein és Voglernál (Neuer
Markt 11. szám.)

Pesten: Neisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitási díjak:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez czimzandók.
Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelteik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre . . . . . 12 forint o. ért.
Félévre . . . . . 6 " " "
Évnyegyedre . . . . . 3 " " "
Egy órára . . . . . 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 kr. kell fizetni a feladásnál és 3 krt. itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,
a „K. Közlöny” kiadója

Viszhang

Aranyosszékekről,

a „Kolozsvári Közlöny” 83-ik számában Nagy Imre aranyosszéki birtokos által írt „Nyílt levél” alkalmából.

Felvincz, aug. 1. 1869.

I.

Az országgyűlés a törvényhatóságok rendezésének küszöbén áll. E kérdésben Aranyosszéki is, és pedig remélhetőleg közelről lesz érdekelve.

Már hallszanak is többféle kombinációk, hogy t. i. kiterjesztve megmarad, vagy felosztva Torda- és Alsó-Fejérmegyékhöz csatolják, vagy hogy Lúdassal, mint központtal szervezendő megyébe bekebelezetik sat.

Igy állván a dolog, érdekünkben van azon kérdés felett elmélkedni: célszerű-e, meg kell-e Aranyosszéket, mint törvényhatóságot, a törvényhatóságok rendezése alkalmával tartani, vagy nem? S ha igen, miért? miképpen?

E kérdésekre következő szempontokból vélünk megfelelni:

a) Van-e Aranyosszékeknek historiai multja? Ha van, olyan e az, mely a székely, illetőleg magyar nemzet történelmének és politikai viszonyának, úgy szólva, logikai rendje szerint ezen székek fenntartását jövőre is igényelheti?

b) Van-e életképessége?

c) Nemzetgazdasági szempontból nincs-e nehézségekkel egybekötve? s következőleg: célszerű-e? és mily központtal?

Ad a) Aranyosszék népessége az ősz kézdii székelységnek egy raja; politikai jogaira, nemzeti jellemére nézve mindazon tulajdonokkal bír, melyekkel az anyaszék, illetőleg a székely nemzet maga bír.

Szerzte magának e földet 1270—72-ben V. István magyar király alatt, kinek collationális IV. László 1289. szept. 18-án (quarto decimo kalendas octobris) következő adomány-levéllel erősítette meg: „Nos... consideratis fidelitibus et meritoriis Servitiis Siculorum nostrorum, super terram Oronos (Aranyos-folyó) commorantium seu Residentium, quae primo Domino Regi Stephani patri nostri serenissimo et per consequens nobis, cum summo ardore fidelitatis laudabiliter exhibuerunt... quae quidem per singula longum eset enarrare... nam cum cumani universi in perfidiam anu temerario elevato crimine laesae majestatis non formidantes... iidem siculi dubios eventus fortunae non verentes... nobis multipliciter meruerunt complacere, praeter ea, cum perfida gens tartarorum regnum nostrum hostiliter et crudeliter adisset... pro libertatione patriae sub castro Turusken (Toroczkó) se viriliter objecerunt... et in eodem conflictu ultra, quam mille homines de miserabili et enormi captivitate liberarunt... Nos itaque terram castrum nostri de Torda Oronos vocatam juxta fluvios et inter fluvios Oronos et Morus existentem... in reconpensationem fidelium servitorum... et pro octoginta equis, quos ad eisdem siculis in nos-

tra necessitate recepimus cum omnibus utilitatibus et pertinentiis dedimus etc.”

Megerősítette ez adomány-levél III-dik András 1291. 4-to idusmartii (márt. 12-kén.)

Ezeket Róbert Károly 1313. 4-to nonas, julii (jul. 4-én) Zsigmond 1394. s még Mátyás az elválás előtt. Az elválás után II-dik János 1568. decz. 17.; Rákóczi György 1636. decz. 30.; törvénybe igittattott az Apr. C. III. R. 76. czim 17. cikkben és C. C. III. R. 8. cz. 4. art.

Biztosítottak a Leopoldi hitlevél és valamennyi inaugurale diploma által a most uralkodó ház alatt, egyetemben a nemzeti és törvényhatósági jogokkal és jogalappal.

Az idézett királyi és fejedelmi adomány-levélek mindenike a király és haza iránt tanusított egy-egy újabb szolgálat elismerésével adatván ki, megannyi bizonyosságot tesznek a történelem hosszu során s épen a legviszontagságosabb hat század alatt arról, hogy a gyakran előfordult törvényhatóságok és nemzetek hűségét tűzpróbára tevő politikai viszonyok közt Aranyosszék magát a hon és király iránt mindig tántoríthatlan hűségének bizonyította; s ez által nemcsak az Aranyos és Maros között és mellett lévő földnek jogos birtoklásához van történelmi multja, hanem, mint olyan törvényhatóság, melyről eredeti adomány-levél azt mondja: „Consideratis fidelitibus et meritoriis servitiis, quae nobis cum summo ardore fidelitatis laudabiliter, dubios eventus fortunae non verentes multipliciter meruerunt complacere” és más helyen: „Nos igitur non negligendum munus esse censemus... eos qui fidem patriae principibusque suis debitam non solum non violarent, verum etiam pro salute patriae nostrae dignitate omni rerum discrimine sese opposuerunt... quae ipsi omnibus fere temporibus penes sacram coronam dicti regni nostri hungariae cum summa laude... testantur.” Ugy hiszszük egy ilyen törvényhatóságnak történelmi multjában gyökerezik elvülhetetlen joga nemcsak a vérrel és vagyonnal szerzett földhez, hanem annak minden — a magyar alkotmány értelmében — egy törvényhatóságot megillető javadalmához is, melyeket mindig féltékenyen is őrzött.

És valóságban itt kértendő és találhatik is fel történelmi oka és alapja annak, hogy a megyék közé ékelt e szék, az őszékely nemzetnek e raja, székely nemzetiiségét, jogait és mint törvényhatóság mindazon institutiókat bírta és bírja, melyeket az anyanemzet és szék birt és bír. Épen úgy mint maga a magyar nemzet keleti fészkeből hozott ősz alkotmányát, nemzetiségét és hazáját, szívós életrelvalósága; jogaihoz, alkotmányához, új hazájához és nemzetiségéhez való rendületlen ragaszkodása által tartotta és tartja fenn maig!

Aranyosszék földével járó joga és javadalma ezen szék népességének: nemzeti-ségi szempontból, hogy székely; önkormányzati szempontból pedig, hogy törvényhatóság legyen és maradjon, egy önálló törvényhatóságot megillető minden attributumokkal együtt, még pedig az eredeti adomány-levél értelmében: az Aranyos és Maros között és mellett, terület- és népességre nézve is kiterjesztve, miképp az már 1848-ban is tervezve volt.

Uraim! kik komolyan olvassák a történelmet! A történelem más-más név alatt ugyan, de hasonló alakban gyakran újítja meg magát; gyakran jönnek és fognak jöni ezután is — a már ezeltört történet dolgokhoz — hasonlók elő. Például — de nem célzástól — a IV. László korabeli kulnázadás; a perfida gens tartarorum, később más és más név alatt hasonló alakban többször újította meg magát; s ne adja Isten! de újulhat meg még épen akkor is ott, a mikor és hol az ezredéves tűzpróbán tisztázott székely belliciosissima gensnek nemzeti és dynasticus erénye; mikor a summo ardore fidelitatis, dubios eventus fortunae non verens Aranyosszék ismét ultra quam mille homines de miserabili et enormi captivitate szabadított és szabadíthat meg; és 80 lónál még többet érő áldozatot is hozott és hozhat a hon és király szükségében. Mig ha beolvastatik, rendre elveszti ősz nemzetiségét, jellegét és multját, s elenyésszik azon szép multja iránti lelkesedése, miképp másutt ezt is tanusítja a történelem.

Nem szükséges e helyen tovább mulatnunk Aranyosszéknek, mint törvényhatóságnak, mely egy uralom alatt áll, mely egy

történelmi multja van; geographiai, stratégiai fekvése, kereskedése, ipar, szellemi fejlettség s minden szempontokból olyan állással bír, minővel Erdélyben a magyar földön, a megyei szervezés kérdésénél, egy sem, miért azt, ha nem volna, meg kellene teremteni, s minthogy megvan: létező alapján gyorsan kérheti, követelheti, nem ugyan a mostani kicsinységében, hanem kibővitve — fenntartását.

Urügyet keresnek az izgatásra.

+ E napokban azon hír járta be a pesti és bécsi lapok hasábjait, hogy 100 székely megröbanta a „Faca cheiei” vámbázt a rumán határon s a vámost és vele leve két határtört elűzték

Napról napra vártuk háromszéki t. levelezőink e részbeni tudósítását; de maig semmi híret sem vettük e székely támadásnak; e helyett a Bécsben levő magyar delegatiónban mondá el a közös külügyérség képviselője azt: „bogy Magyarország részéről semmiféle erőszakos-sági tény sem történt”, hanem a románok toltak elő határainkra 280 embert és 12 ágyut.

E felvilágosítás arról tanuskodik, hogy a lapok kőszá hirt kaptak volt fel. A romániai vörösek nagyon sajnálni fogják az úgy ilyszert megvilágosítást. Mily szépen hozzá kezdtek volt már az izgatáshoz, talán azt is remélték, hogy az európai hatalmak szeméibe port szórhathatnak.

A „Romanul” többek közt azt írta, hogy „ez eset a vakokat is meggyőzheti azon összeesküvésről, melyet az osztrák-magyarok szakadatlanul szönek a román állam ellen.”

A „Trajan” ez eset miatt azzal vádolta a jelen moldva oláh kormányt, hogy „a hazát eladták az idegeneknek”, s olyanoknak jellemző a minisztereket, kik idegenektől szültek, idegenek által éltek, s idegenek miatt fognak elpusztulni.

A „Pressa” nagy kegyesen elhitte, hogy a rabló (?) betörés a magyar kormány híre nélkül történt, s hogy sietni fog az elégtételt megadni. Majd dicséret e felhivatalos, az oláh kormány erélyét, mely lecsillapítja a „hódításra vágyó hajduk tüztét, ha csak egyszer tapasztalni fogják: mi vár rájuk.”

A „Tompeta Karpat” sürgeti a betörők meg büntetését, nehogy ezt elmulasztva a magyar kormány megsérteni látszassék az 1856-ki párisi szerződést, mely Romania területének épségét biztosítja.

Egyuttal a „Trompeta” megleckézte a „Romanul” t, miért rémítettet Ausztriának Romania leigázására célzó tervével; igéri, hogy ez eset befejezte után leálézza a „Rom.” cselészvényeit.

Az „Opin. Constitutionale” megrója azon lapokat, melyek azt hirdették, hogy a „baza veszélyben van” s „fegyverre” szólíták a románokat. A határvillongások — ugymond — eddig is gyakoriak voltak; hanem akkor nem csináltak ekkora lármát belőle, hanem 50 határtört és a szomszéd falvak elűzték a betolakodókat, s tul az osztrák kormány is rendet csinált. Különb az „O. C.” tapintatot, mérsékletet és erélyt ajánl a román kormányoknak.

A „Monitorul” e esetről csak annyit ír, hogy ama 100 zágoni magyar megfenyegette a vámost és a két határtört s azzal lerántván egy kis őrbázat visszavonultak; *) továbbá, hogy az oláh kormány katonai erőt indított a fenyegetett határpontra.

Azért idéztük röviden a romániai lapok eme nyilatkozatait, hadd láthassák t. olvasóink: mily nagy lármát csapnak egy állítólagos határsértésért.

Valóban, nem lehet tudni, kiknek kegyét hajbázzák a romániai lapok e farkardoskodással? Lehet, hogy a már már lecsillapodásnak indult néphangulatot akarják ismét felkorbácsolni, s határaikon tul is hami óhajtanak a paulatin congressus vagy egyéb tervek érdekében.

A legérdekesebb az, hogyan játszó a hatalmat, s mily öszérzettel követelnek elégtételt a meg nem történt sértésért, holott bizonyára ezuttal is valamelyik idegen állam ónbábuját személyesítik.

Hazai fürdők.

Oláh-Szentgyörgyi fürdő, aug. 5. 1869. Oláh-Szentgyörgyi Naszódvidéken fekszik, a dombháti, vagy is radnai fürdőtől egy órai távolságra, magától Radna helységétől mástól órányira, s azon fürdők közé tartozik, melyek csak közelebből vergődtek birro, s ugy szólván, kezdetleges állapot-

*) A tényállás az, hogy 20 székely elutaitott a magyar területre pár zsidulékészítő oláhok.

ban vannak, mégis szerfelett látogatják, annyira, hogy a szomszéd radnai fürdőt már is túlzárnyalta, mi annak tulajdonítható, hogy vizo, kivált aranyeres bántalmakban s gyomor gyengeségekben szerfelett hasznosnak tapasztaltatik; s maga a tulajdonos község mindent elkövet a gyógyvendégek kényelmére. Nem annyira a fürdés, mint ivás képezi a gyógymódot, ámbár kivált hideg fürdőt sokan jó sikerrel használják. Ki a szt-györgyi kúrát kiállotta s gyengeséget érez a laxálás után, jól teszi, ha a szomszéd radnai erőstű vasas feredőt s utó kúra gyanánt az ide két órai távolságra fekvő vályezsinulaji hideg fürdőt is használja.

Julius három első hetében kedvezőtlen idő járt, alig mult el egy pár nap eső nélkül, de azóta folytonosan meleg napjaink, sőt égető hőség van. Gyógyvendégek szokatlan nagy számmal Szamos-Újvárról, Beszterczéről, Dézsről, Kolozsvárról, sőt Bukovinából és Gallicziából is. Évrol-évre szaporodnak a szállások a vendégek elfogadására. A község egy nagy házat építtetett a forrás közelében, mely még tovább fog folytatni; van 20 kád melegfürdőre, mely gőz által melegítettik, továbbá 4 hideg tükör fürdő 12 fokú, kettő a férfiak, kettő a nők számára. Legtöbben hidegben fürdenek, mi igen kellemes, ha az idő meleg, küllöben nem okoz jó érzést, mert későre melegszik fel utána a test; 15 percnél többet nem ülnek benne, mert hideg s meghűlést okozhat, mi káros hatással van az egészségre.

A szt-györgyi társasélet elég vig, a tánczvigalmak gyakran folytak le, a reggeli és estéli zenék sem hiányoztak, csak a szellemi életre van kevés figyelem fordítva; az étkezés ellen sem hallottam panaszt, szóval semmi kétség benne, hogy Szt György már is a Királyhágón innen a legnevezetesebb fürdők közé tartozik.

K. L. B.

Népnevelés.

Udvarhelyszék, aug. 5. 1869. — A tényleges viszonyok s helyzet által indítatlan szükegesnek látom az udvarhelyszéki „átalános népnevelési-egylet” törekvéseire egy pár vonásban világot vetni.

Az egylet működését általában két szempont vezeti; u. m.: anyagilag hatni az iskola, tanítók s küllöcsön az árva s szegény sorsu gyermekek helyzetének a tanügy érdekében emelésére; s erkölcsileg oda működői, hogy az iskolázatlanság szükségességének eszméje — az egyéni, nemzeti és társadalmi fejlődés egyesült érdekeinek kellő tekintetbe vételével — a népben minél élénkebb öntudatra ébredjen.

Ez röviden és általános vonásokban az udvarhelyszéki népnevelési egylet tendenciája; s én meg vagyok győződve, hogy ezen egylet, mely óvakodva az egyes vallásfelekezetek autonómicus jogaiba való beleavatkozástól, s egyedül és kizárólag csak is a humanismus és nemzeti mivelttség fejn jelzett irányelvein kíváa haladni, méltó arra, hogy életet nyert s Udvarhelyszék mivelt közönségének őszinte érdekeltségére és pártfogására számíthat.

Az eddig jelentkezett egyleti tagok száma 333; kik közül 47 alapító 720 frt alapítványi tőkével, 286 pedig részint rendes, részint pártoló tag. Kénosy Béla, egyl. utkár.

Hirdetmény

az erdélyi urbéri kárpótlási ügyben.

Magyar kir. belügyminiszter úr ő nméltósága a pénzügyminiszter úr ő nméltóval egyetértve, az erdélyi földterhementesítési ügy végleges megoldását eddig függővé tett egyes kérdések, mint az erdők és legelők, taxák és vegyes szolgálványok, ugy az 1867-dik évi vegyes bizottság által felmerített más kérdések fölött mult évi december 14-ről 23.225/1868. és folyó év és hó 13.ról 14350. szám alatt kelt rendeletekben következőket méltóztatott határozni:

1. Az egykori urbérek birtokveiben előforduló termőképes legelők és erdők közül azokért, melyeknek urbéri természete kétségen kívül áll, az az olyanokért, melyek a valóítások utján tett, illetőleg teendő nyomozások eredménye szerint 1848 előtt valóssággal az urbéri telkekhez tartoztak, azok kiegészítő részeit tették és nem irtásoknak vagy foglalásoknak bizonyultak, és ha azon állományért, melyhez azok 1848 előtt tartoztak, adó fizettetett és urbéri szolgálat tétett; adassék kárpótlás, azon jegyzéssel, hogy ezek alatt oly közbanszálatu parcellák nem érthetők, melyekre nézve az urbéri patens 40, 41, 43 és más erre vonatkozó §§ ai szerint a föld- és urbéri törvény között birtokkultúrási eljárás vagy megosztás van fenntartva.

Mint hogy azonban az 1848-an inneni irtások valóságos területét ezen erdők- és legelőkkel illetőleg bármint eljárásal sem lehet határozottan kitűzni, a mint ezt a kiküldött vegyes bizottság maga is beismeri, és mert a kérdés alatt levő földek többnyire terméketlenek, azokért a kárpótlás az 1854 június 21-én kibocsátott urbéri nyiltparancs 12-dik §-ában a 3-dik és 4-dik osztályú községekhez tartozó mennyiségben adandó ki, tekintet nélkül arra, hogy ezen földek az 18¹⁹/₂₀ diki összeírásakor megállapított osztályok melyikéhez tartoznának. Másfelől tekintve azt is, hogy a catastroalis munkálatokban a termékes erdők- és legelőkkel felvett részletek területén is meggyék, mártok, a szőlők tetején egyes magaslatok, és a szántóföldek végein tövissel benőtt helyek fordulnak elő, melyek tulajdonképpen szintén haszonvelelőnek és becsülendők, s ezekre az erdők- és legelők alól kibagyandók lennének; miután azonban ezen részleteknek a helyszínen vagy a catastroalis munkálatok segédelmével való kiszemelése a kárpótlás bevégezésekor nagyban fogná hátráltatni, ezenkívül pedig sok időt, munkát és költséget igényelne, ennélfogva kijelentik, hogy az alap érdekében s az említett részletekért netalán adandó kárpótlás ellen-súlyozása végett is — azon földrészleteken kívül, melyek a catastroalis munkálatokban a termékes erdők rovataiban vannak felvéve, nem kárpótolhatók azon részletek sem, melyek a termékes erdők és legelők közé vannak ugyan felvéve, de területük parcelláknak a 200 □ ölet meg nem haladja.

2. Az urbéri nyiltparancs 10. §-a szerint, ott hol az urbéri szolgálat válsági szerződvények által pénzen, meghatározott természetbeni adományok, vagy pedig a föld termésének egyrésze által váltott meg, a fizetett pénzmenyiség, vagy illetőleg a beszolgáltatott adományok, vagy a földtermés értéke, a t. i. az a terület szerint adandó kárpótlást feljűl nem mulja, szolgálván a kárpótlás kulcsául, az ebből támadt azon kérdésre nézve, vajjon oly esetekben, hol válsági szerződés nem létezik ugyan, de a megváltás gyakorlaton alapul, a kárpótlás az urbéri nyiltparancs 10. dik vagy 12. dik §-a szerint adandó-e ki? kijelentik: hogy ha sem írott, sem szóbeli szerződés nem létezik, vagy ki nem mutatható, azokat tíz évi szakadatlanul fennállott gyakorlat is pótolja.

3. A mi az ugynevezett vegyes szolgálmányokat illeti, ezek iránt az erdélyi volt kir. udvari kórlátnokaságnak 1865 június hó 12-én kiadott rendelete, mely szerint a napzámok és természetben tett szolgálatok pénzre változtatnak át és tekintettel az urbéri nyiltparancs 10. és 11. dik §§-ra, az $\frac{1}{6}$ levonása után eszközöltetik a kárpótlási tőke, továbbra is fentartatik.

4. A kárpótlások által illetékes feljűl kapott összegek visszafizetésére nézve a volt kir. udvari kórlátnokaság már 1862 aug. hó 14-én 3051 szám alatt kelt rendeletével kijelentvén, hogy a földadó ideiglenes munkálatai csak is az egyéni felszólamlások után tekinthetnek befizetettnek, valamint egyrészt az illető kárpótlásoknak, ha az egyéni felszólamlások folytán kiderülne, hogy kelletlenül kevesebb kárpótlásban részesültek, igé-

nyők van a teljes kárpótlásra és a fizetetlen összeg után az 1848 július 1-től járó kamatra, ugy másképp az alap is jogosítva van az illetéketlenül kiadott többlet és az utána a kifizetés napjától járó kamat visszakövetelésére, vesse legyen eredetét ezen illetéketlenül kiadott összeg akár abból, hogy a kárpótlás alá eső urbéri föld terméke hibásan nagyobbak vagy magasabb osztályzatúnak mondatott be, akár abban, hogy államkárpótlás alá nem eső föld vétetett fel mint kárpótlandó, akár abban, hogy a létezőt megváltási szerződés eltilkoltatott s annak következtében a kárpótlás terület szerint magasabb mértékben adandó ki, mint az az urbéri nyiltparancs 10. és 11. §-ai értelmében kiadandó volt.

Minden ily esetekben a kir. alapigazgatóság hivatalból tartozik eljárni és indokolt határozatot hozni, mely az illető kárpótlást közlendő.

A visszafizetés, ha az adósnak a földteremfenesítési alapon más már valósított követelése van, compensatio útján történik, különben pedig az adósnak bármennyi vagyonából, szükség esetében közigazgatási végrehajtás útján is eszközölendő, a megterítési kötelezettség az adósnak netalán belevetett halála esetében az örökösöket is az örökség erejéig terhelvé.

Azon kérdésre nézve, hogy t. i. melyik művelési ág szerint történjék a kárpótlás, ha az urbéri birtokok az első bevallásnál vagy felvétel-nél talált művelési ága különböznek a második felvételnél talált művelési ágtól, kimondatik: hogy ily esetben, valamint eddig is történt, ugy ezután is az egyéni felszólamlások eredményéhez képest megállapított művelési ág szolgáljon kárpótlási alapul.

5. Azon esetet illetőleg, midőn a tizedet veszett földesir az 1858. szeptember 15. diki dézma-nyiltparancs szabályainak megfelelőleg nem igazolja az élvezet hasznát tizedszedérről okmány-vagy más adatokkal, a földterményekre nézve a létező jövedelemnek a vétésforgás és megszer-porodás alapján kiszámítását és megállapítását tárgyzó eljárásra vonatkozólag ezen kir. alapigaz-gatóság által 1867. évi február 1-én 540 szám alatt kiadott szabályrendelet, mely ugy a kárpótlások, mint a kincstár érdekét kellő figyelemben részesíti, továbbra is fentartatik.

6. Az ugynevezett fiscalis, arendalis dézma kérdése, a dézma-kárpótlás iránt 1858. szeptember hó 15-én kibocsátott legfelsőbb nyiltparancs 2. dik §-a által már eldöntve lévén, újabb intézkedésnek szüksége nem forog fenn.

7. A dézma-kárpótlás összegének kiszámítása módja és az utána járó kamatoknak, mely időtől való számításba vétele iránti kérdés, a fennidézett nyiltparancs 7. és 10. §-a által már szintén elin-tézte lévén, hasonlólag nem kíván újabb intéz-kedést.

A fennebbi tisztelt miniszteri elhatározásoknak szükséges tudásul közlése mellett, azon általá-nos érdekeltségű fogva, melylyel a vételjogosul-tak a kárpótlási ügy jelen állapota iránt általában, de egyes kárpótlási ügyük miben állása iránt is viseltetnek, a mi az e részbeni számtalan tudako-

ben elkészítve oly finom, magasztos hús az, mely a házi és vad szárnyasok sajátosságait magában egyesíti. Az elkészítés ideje akkor van, midőn a fácán az a felosztás jeleit mutatkoznak. Akkor kezd aromája fejlődni azon olajos részektől, melyeknek erjedésbe kelle jönie. E pillanatot a laikus egy bizonyos szagból s a madár hasa szí-nének elváltozásából ismerheti fel; de a szakértő ösztönszerűleg meg tudja azt határozni ép ugy, mint az ügyes sütőmester első oda pillantásra megmondja, le kelle venni a madarat a nyárról, vagy még párszor meg kell forgatni. Ha a fá-czán elérte ama felosztási állapotot, akkor kell megkoppasztani és friss, kemény szalonnával megspékelní. Nem mindegy az, vajjon a fácánt előbb vagy csak a megkészítés pillanatában koppasztjuk meg; kísérletek bizonyítják be azt, hogy a korábban megkoppasztott nem oly izletes, mint az, melyen rajta hagyják a tollakat a megkészítésig.

Az említett gastrosoph így írja le a megkés-zítés módját:

„Vegyünk két szalonnát, mossuk ki belől s a húst szedjük le a csontokról; a húst rakjuk kül-lön, a máját és beleket ismét külön. A húst töltel-léké vagdaljuk, hozzáadván gözben megfőtt mar-havelt, kevés megvagdalt szalonnát, borsot, sót, finom zöltséget, és annyi finomra metelt szarvas-gombát, mennyi együtt elég a fácán bűlregének megtöltésére. E töltelékét kenyérbaj által kell a nyílásnál elzárni s lencszalaggal lekötöni. Ezután akkora kenyérbajot vágunk, mely a hátára fektet-tet fácánt minden oldalán két hüvelyknyire meg-haladja. Ekkor elővesszük a szalonnák beleit és máját, ezeket összekeverjük két nagy szarvas-gombával, egy sardellával, kevés reszelt szalonná-val és megfelelő nagyságu friss vajjal; ezt reá kenjük a kenyér karajra, mit a fácán alá helye-zünk, oly formán, hogy a sütés alkalmával a le-csepegő zsír egészen átjárja. Ha a fácán meg-sült, a leirt kenyérszeleteken adjuk fel, körül rak-va keserű narancsszeletekkel.“

Az így megkészült fácán — így kiált fel lelkesülten Brillat Savarin — méltó lenne arra is, hogy angyaloknak találássték fel, ha ezek, mint

zódásokban nyer kifejezést, helyén levőnek talál-tatot, tájékozásul egyszersmind a következőket közlénni:

a) Miután az ugynevezett vegyes szolgálma-nyok kérdések által érdekelt kárpótlási munkálatok már beadványilag is régebbiek, e mellett pedig huzamos idő óta függőben állanak, és mert más-felől merülhetnek fel ezek közt olyan esetek, hol a hasonlókra nézve a fennebbi tisztelt rendelet 2. ik és 3. ik pontjában megszabott követelményeknek tekintetében, netalán további bizottsági nyomoza-tokra lenne szükség, hogy az olyanokra nézve, melyek további nyomozatot nem szükségesnek, az érdemleges ellátás, a meg nyomozást szükségeslök iránt pedig a bizottsági eljárás minél gyorsabban bekövetkezhesék, az említett függőben álló mun-kálatoknak a kir. alapigazgatóságnál egymásközi sorrendben ugyan, de minden más tárgyak előtti elővételre elrendeltetett.

b) Az erdőkért és legelőkért fennebb az 1. pont alatt megállított kárpótlás azonnali folyamatba indítása akképp intézetett el, hogy az itten ez évi július 17-én innen ellátandó kárpótlási munkálatok-nál az urbériességgel és esettel tizedért adandó vég-leges kárpótlással együttesen fog az erdőkért és legelőkért is a kárpótlás megállítatni, a mi a ha-tározvány egy külön pontjában láthatóvá tetetik. Másfelől a már lejárt munkálatok ellátás az erdő és legelő kimutatások kikeresése és előadásra, ille-tőleg megállításra előkészítése, egy, csak is ezzel foglalkozó bizottságnak tételét köteleességévé.

c) Határozott intézkedés van téve a munka felosztás alapján, hogy a munka minden irányban, mind benn az igazgatóságnál és számvonósnál, ugy a pénztárnál is, mind künn a valósító bizott-mányoknál a fennálló szabályok lelkiismeretes meg-tartásával, a lehető szorgalommal és erélylyel foly-jon minden irányban.

d) Ugyanez alkalommal a kárpótlási munká-lat teljes lejárthatása végett, a még hátralevő munka, a jelenlegi állaponthoz képest számba vé-tetvén, ugy találattott: hogy

aa) a végleges valósítás a magyar megyék területén legnagyobb részben és már annyira végre van hajtva, hogy Belső-Szolnok- és Dobokamegye alig néhány községben kívül, még Hunyad- és A-Fejérmegyében van néhány község hátra, legtöbb pedig, u. m. 34 község, Fogarasvidéken várja a valósítást, hogy azonban e munkák is minél gyor-sabban keresszül vitathessenek, az említett helye-ken jelenleg dolgozó valósító bizottságokhoz, oly helyekről, hol a végleges valósítási munka már be-fejezetett, a valósító bizottságok segítségül beosz-tattak és átrendeltettek.

bb) Jelenleg a kir. alapigazgatóságnál, hol a beadványi jegyzőkönyv száma a folyó év első fe-lében 7352. számra emelkedett, ezek egyenkénti elintézése mellett, különböző megyék területén fekvő 419 községtől ugyanannyi urbéri és 185 tized munkát vár ellátásra, a fennebb az 1-ső pontban érintett vegyes szolgálmányi kérdésekkel illetett egyes munkálatokon kívül, melyek száma 263. E munkaanyagot szaporítani fogják még a legközelebbi időszakban valósított, de még be nem érkezett és

Loth korában e földön járnának. Az elkészítés eme módját azért ajánlja, mert így a már magára is izlettéljes fészant kívülről átjárja a pörkölődő szalonna zsírja, belőlről meg magába szívja a sza-lonnák és szarvasgomba illatát; e felett az így elkészített kenyérszeletek magukba szívják a le-csepegő jó nedvet, így semmi sem vesz el, s a fácános tal méltó lesz a legfűnsegebb asztra. Eddig Savarin.

Régóta ismerik már a fácán kitűnő voltát. Még a XV-ik században is oly étek vala az, mely csak a legfőbb urak asztalán jelent meg; ha nem-nemest kaptak rajta fácán ételen, csaknem ugy büntették, mint a fűlősejrtőt.

Mielőtt fészant tettek az asztra, ezüstszö-velű abroszt terítették reá s aranyozott vagy aranytányérokat raktak fel. A közepen álló kris-tály tábla tettek a szalagok és száfrangokkal föl-ékesített fészant. Konyá, feje, csőre és lábai meg voltak aranyozva. Mihelyt a büszke madarat feladták, komoly avagy tréfás fogadalmakat tettek, jobb kezüket a madár aranyozott lábaira helyezvén. Így például a burgundi jó Fülöp udvaránál, 1463-ban a lovagok egy fácánra fogadták fel, hogy részt vesznek egy kereszties hadjáratban.

De a középkorban nemcsak a fácánra tet-tek fogadalmakat; ritka szépségeért hasonlólt tet-tek a pávával, mely gyakran díszesíté a gazdagok asztalait. Rendesen „nemes madár“ nak vagy „a vitézek húsá“ nak nevezték, néha a „szerelmesek tápláléká“ nak is. Akkoron asztra adták a darut és gölyát, a gémet és a pacsirtaolyvet stb. Taille-vant, V. Károly szakácsa hátrahagyta annak le-írását, hogyan kelle ezeket megkészíteni, — de ezek aligba ízenének a mai gourmandoknak.

A fácánról egész halmaz adomák maradtak fenn. Csehország főri köreiben pár év előtt egy idetartozó vadászkalandról beszéltek.

Gróf X., kinek jószágain szép fácános kert-je volt, egy alkalommal Prágában töltvén a telet, egyk estelyen oly bevesen udvarolt egy hölgynek, hogy ez minden áron más irányt akart adni a társalgásnak. Tudva, hogy a gróf szenvedélyes vadász, ez eszközt választá, s a vadászról kez-

a b) pont szerént közelebb valósítandó munkála-tok, melyek száma is körülbelül 120—150 darabra tehető.

cc) Ezekon kívül vannak még feles számu tized-bejelentések, melyeknek elkülönítése és a szük-ség esetén a bizottságokhoz utólagosan leendő kiküldése hasonlóan elintézés alatt áll.

dd) Végül feldolgozásra várnak az ugyne-vezett elkésett bejelentések, a mennyiben azok az illető községbeli végleges valósítási munkával egy-idejűleg eddigelé el nem intézethettek, ezek száma jelenleg 126.

A fennebbi adatok egyfelől kitűntetik azt, hogy az urbéri kárpótlási ügy — habár évek során keresztül — de kivált a legközelebbi időszakban, mind a külső (valósítási), mind a belső (ellátási) munkák tekintetében jókora baladást tett, másfelől azonban ugyanazon adatokból azon meggyőződést lehet meríteni, hogy a teljes lejárthatóság még nem csekély jelentőségű munka van hátra. E meggyő-ződést még szilárdíthatja annak meggondolása, hogy az egyes egész községi munkálatokból az egyes egyes munkálatai nővik ki magukat, melyek a fen-nebb, a községekre nézt kimutatott munkák számát százakkal meg százakkal szaporítják.

Nem mellőzhető még továbbá azon szempont sem, hogy a kárpótlási határozványok rendén a kárpótlandó területnek az alapul szolgáló különböző adatokból kiszámítása, megállapítása, megvizsgá-lása, továbbá az ugynevezett folyósítási (liquidatio-nalis) és az utalványozási eljárás az elbarmarkodást nem tűri meg, hanem mint szigorú felelősséggel is egybekapcsolt számtani munka, mennyi óvatosságot és utánlátást igényel, ideértve a számtalan sok előjegyzést is, mely a munkák lejárthatásánál oly sok oldalról kell hogy tekintetbe és kezelés alá jöjjön.

Miután pedig a tiszta szándék és a munka-erőnek egyesített szorgalma, az időnek i. segítsé-gével a legherebb munkákon is győzedelmes-kedni tud, és e sikernek a rend és a körülmények minden oldalról helyes megfontolásával előkészített terv szerinti munkálkodtatás nélkülözhetlen feltéte-lét képezi, ennélfogva az urbéri kárpótláshoz igényt tartó t. cz. község, nem csak a körülmények fel-fejtett készsértésére folytat, hanem a munka gyor-sabb haladása végett és saját érdekében is a hátralevő munkának a hitelből szorgalommal le-endő lejárthatása nyugodt bevéására hivatik fel. S midőn azon szabályrendelet hozatik újból emléke-zetbe, hogy a hátralevő munkák a fennebbi érte-lemben és a beérkezés sorrendje szerint fognak elővételni, soronkülvli ellátási kérelmeknek pedig csak olyan kiváló esetekben fog hely adhatni, hol a késedelem veszedelme visszabozhatlan károkat okozna, és ez hitelen ki is mutathatatik, nem-csak a létező szabály fog követetni, hanem a f. t. m. ügy végleges lejárthatása óhajtsától ösztönöz-tette, a főmélősságu m. k. bel- és pénzügyminisz-teriumok ebbeli udvós cseleztait, kiváltásait és rendeleteit, de egyszersmind a vételjogosultak jog-os és méltányos váradalmi melőbbi kielégítbe-tését is tartva szem előtt, éppen az ügy érdekében vél a kir. alapigazgatóság eljárni.

de beszélt, többek közt azt mondván, hogy soha sem evett jobb fészantokat, mint a melyeket a gr. fészantából kapott volt. A gróf sokat tartott az ő fészant kertjéről s így a bókot mély bajlon-gással köszönte meg; de elkezdte magában azon gondolkodni, hogyan dicsérheti a grófné az ő fá-czánjait, mikor ő egyet sem küldött számára s a grófné soha sem ebédelt nála.

A grófné célt ért, mert a gróf elfeledkezett arról, hogy ő tulajdonképp a szépet kezdte volt tenni. A fészantokat nem tudta a fejéből kiverni s hosszas főtörés után azon gondolatra jött, hogy valamelyik azon urak közt, kiket vadászataira meg szokott hívni, az ő parkjából küldött vadat a szép asszonynak. De hát melyik volt az a sok közül? A körülmények az ifju Y. bárót hozták gyanuba, mert a szép grófné őt tünteté ki kü-lönösen.

Az ősz elérkezett s a báró szívélyes meghi-vást kapott a gróf vadászataira; meg is jelent és másnap vadászathoz láttak. A gróf figyelemmel kísérte emberét, ki gyakran elvált vadászatairól, sokat lőtt és mégis ellenkezőt állított. Haza tértek, fejedelmileg lakmároztak.

Következő napon a báró még fel sem kelt, midőn a gróf lépett be szobájába vendége hogylé-téről tudakozódni; egy kis fűrészvizslla kísérte őt. Míg egymással csevegtek, a vizslácska a házban idestova szimatolt, végre egy szekrény előtt állani kezdett, ép ugy, mint a vadászaton szokott. A kastély ura felkelt, kinyitá a szekrényt s ki vett belőle négy pompás fészantokast. „Oh! mily sze-rencés véletlen“, kiálta fel a gróf, „en N. gróf-nénak egy kosár fészant ígertem! Hogy lehettek embereim oly ügyetlenek, hogy a vadat e szek-rénybe tegyék!“

A gróf barátságosan mosolyogva vitte el a négy fészant, a nap épen reá süttöt fényes tol-laikra.

A grófné ez évben is megkapta fészantjait, bár ezúttal más kézből. (Europa.)

TÁRCZA.

A tollas gyémánt.

Vannak szavak, melyek emlegetésénél kife-jezhetetlen kéjérzet fogja el az inycenzeket; egy ily gyönyörre villanyzó szó a fácán neve, az ezüst-be rejtett osoda, a szakács-művészet ezen rejtélye, melyet csak a beavatottak képesek megfejteni; mert csak ezek tudják a fácán magasztos voltát méltatni, a mi a gastronomia szolgálatában álló csoportnak soha sem sikerül.

Milyen a rózsá a virágok közt, olyan a fá-czán a szárnyasok közt.

A természet e kedvencét megaranyozta és megezüstözte, oly hűt adott rá, melyet izelni le-het, de leírni nem. Joggal nevezik tehát a fá-czánt „tollas gyémánt“ nak; mert ép ugy mint a gyémánt rejtélyes szépségek összegét képezi.

A szakács-művészek régóta előszeretettel fog-lalkoztak a fácán tanulmányozásával. Meghat ha megfigyeljük, hogyan bájolja el őket már a neve, s hogyan szakmányolják ki saját rendük értelmé-ben a titkok azon összegét, melyeket e madár rejt magában. A sok példa közül csak egyet idézünk, a mely bölcsesség és hosszas tapasztalás azon sza-vait, melyeket a francia inycenzek nagy- és fő-mestere Brillat Savarin mondott a „tollas gyémánt“ megkészítéséről:

„Minden állomány tökélypontja a megehető-ség. Egy némelyik kifejlődése előtt érik oda, így a kaporná és a spárga, a szürke fogoly-madar és a galambok. Mások lehet legnagyobb érettségük fokán közelítik meg ama pontot, így a dinyék, a legtöbb gyümölcs, a juh, ökr, őz, a vörös fogoly-madar; végre vannak oly állományok is, melyek a felosztás kezdetén jutnak a megehetőség tökély-pontjára, így a naszpolya, a szalonnák és külön-ösen a fácán. Ha ez utóbbit három nappal meg-lövetése után esszük meg, semmi kitűnő jóságot sem találunk rajta; nem oly finom mint a kappan és nem oly fűszeres, mint a fűz. De maga ideje

Napi hírek.

A székelyföldi kárpótlásokra nézt továbbá megemlítetik, miszerint ottan a végleges valószínűsítés, az 1868. aug. 12-diki m. k. bel- és igazságügy-miniszteri rendelet, illetőleg a királyi alapigazgató-ság részéről 7052/1868. szám alatt közöltetett hirdetmény folytán eddigelé beérkezett bejelentéseknek (melyek száma eddigelé 2052) valószínűsítésével egyidejűleg foly, s folytatattik addig is a lehető legnagyobb szorgalommal, míg a bejelentési vég-határidő (1869. decz. vége) lejár, mikor is az akkori eredményhez képest a továbbiakról az illető t. cz. közönség értesítettni fog.

Végül az ugynevezett visszakapcsolt részeket illetőleg megjegyeztetik, hogy a végleges kárpótlási valószínűsítés Zaránd- és Krasznawegyét illetőleg, rövid idő múlva szintén befejeztetik, s akkoron e két bizottmány valószínűleg Kővárvidékére fog át-tétetni, Közép Szolnokmegyére pedig két bizottmány dolgozik.

Kolozsvárt, július 24. 1869.

Magyar királyi földterhelési testületi alapigazgatóság elnöksége.

Távírási gyakornokok felvétele.

A földmivélés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter őnmaga módot kíván nyújtani oly ifjaknak, kik már az érettségi vizsgát sikeresen letették, vagy a főreálodát jó eredménnyel végezték és iskolai jó magaviselet által megbízhatóságuk iránt bizottságoktól nyújtanak; miszerint a m. kir. távirat-intézetnél alkalmazást nyerhessenek a nélkül, hogy a csak hat gimnasiai, vagy reál-osztályt végzett egyénekre nézve szükséges három havi távirat tanfolyamot Pesten fejezzenek le.

E czélból megrendelte a miniszter úr ő nagy-méltósága, hogy ezután mindazon 18 évet túlbá-dott, de 25 évesnél nem időse építészeti ifjak, kik az érettségi vizsgát sikeresen kiállították, vagy a főreálodát teljesen és jó eredménnyel elvégezték, akármelyik távirati tiszt állomáshoz gyakornokoknak felvétethessenek.

Ha ezen gyakornokok ugy szorgalmuk, mint megbízhatóságuk, a távirati teendőikben való gyakorlottságuk és a szükséges ismeretek megszerzése által magokat arra méltóknak bizonyítandják, egy félévi ingyen gyakornokoskodás után a törvényhozásilag ezen czímen megállított összeg erejéig már mint ilyen, évi 300 ft díjban is részesíthetnek; legalább egy évi gyakornokoskodás után pedig, ha a gyakorlati távirásban akkora jártasságot szereztek, hogy magokra függetlenül is képesek dolgozni, egy Pesten tartandó s legfeljebb egy hóra terjedő elméleti tanfolyam hallgatására bocsátván, az elméleti szigorlat sikeres kiállítá-val a távirati állomások tisedésébe juttatva a le-tett szigorlat időrendje és az azon nyert képességi sorozat szerint m. kir. másod osztályú távirat-szo-knak fognak évi 600 ft fizetéssel kineveztetni.

Felhívotnak ennél fogva mindazon, a fennirt tulajdonságokkal bíró, a magyar korona területén született anyanyelvűkön kívül — ha az más lenne — legalább magyarul és németül tudó ifjak, kik valamely m. kir. távirati tiszt állomáshoz fizetés-telen gyakornokokul felvétetni kívánnak, hogy eb-beli folyamodásaikat a szükséges orvosi, iskolai, s ha az iskolát már egy évnél régebben hagyták volna el, erkölcsi magukviseléséről hatóságai hiteles bizonyítványokkal ellátva, a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium III/3 távir-dai szakosztályához adják be, megjelölve azon távirati állomást is, melyhez gyakornokokul felvé-tetni óhajtanának.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelem-ügyi m. kir. miniszterium távirati szakosztályától.

35. sz. 1869.

Felhívás

a kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara-kerület választóihoz.

A m. kir. földmivélési-, ipar- és kereskedelmi miniszterium múlt hó 24-ől 13,926. sz. a. fel-szólította sz alólirt kereskedelmi- és iparkamarát, hogy az országgyűlés elébe terjesztendő ipartör-vényjavaslat felett mondjon okadatolt véleményét. Hogy a kamara e fontos megbízatásában a lehető legbivebben járasson el, ezennel felhívja a kerületben lakó választókat, s általában mindenkit, a kit ez ügy érdekel, hogy a hirlapilag is közzétett törvényjavaslat felett, a melyből egyébiránt egy-egy példány a kamara t. kullagiához is megküld-ett, sziveskedjenek észrevételeiket e kamara előtt f. hó 22-éig nyilvánítani, hogy azokat az elő-terjesztendő véleményezés készítésénél tekintbe lehessen venni.

A t. cz. kulltagok egyszersmind fel-hívotnak a f. hó 24-kén d. u. 4 órakor ez ügyben tartandó kamarai közgyűlésre megjelenni, vagy a szóban forgó tör-vényjavaslat feletti véleményüket írás-ban beküldeni.

A főlegu miniszteriumtól kitzűzött határidő rövidsége miatt a f. hó 22-kén túl érkező észre-vételeket e kamara nem fogja használni.

A kereskedelmi- és iparkamara elnökségétől. Kolozsvárt, 1869. augusztus 10. kén.

Finály Henrik, elnök.

Nevezetes rendeleteket bocsátott ki — bécsi lapok szerint — az osztrák belügyminiszter a krakkói zárdaeset folytán. A tartományi helytar-tók utasítottak valamennyi zárda szigori meg-vizsgálására; továbbá kötelesek a világi clerusnak tudni adni, hogy egyházi előjárók által rájuk szabott büntetéseknek magukat alávetni nem tar-toznak, s a törvényes hatóságon kívül más nem használhat erőszakot ellenük. Mindazok, kik egy-házi hatóságok itélete folytán szabadságuktól meg-foszattak, szabadon bocsátandók; végül a helytar-tók kötelesek időnként megvizsgálói a zárdaikat.

— A helyben állomásozó Rodich-ezred ze-nekara, ma d. u. 6 órakor a sétaterén fog zenélni, miként halljuk, az eddig szokásban volt taka-ródó zene helyett ezután csütörtökönként is a sé-taterén fognak zenélni.

— Külföldi sorsjátékokban betétek által résztvenni, vagy ezen sorsjátékok betéti vagy rész-lejegyét árulni, megvenni, eladni, valamint ilye-mű sorsjegyek eladása iránt hirdapokba hirdetm-nyeket iktatni — az eddig gyakorlatban volt és az 1868. XV. törvényezikk által megerősített szá-bályrendeletek által — mindenkinek tiltatik. Ezen tilalom alól egyedül a külföldi kölesön sorsjegyek (Anlehenslose) vétetnek ki, a mennyiben a kölesön közvetlen valamely államkormány által bocsátatik ki, vagy valamely idegen állam biztosításán alap-szik. Tudomására jutott azonban a pénzügyminisz-teriumnak, hogy a nagy közönség — utolsó idő-ben — külföldi városok, községek, kerületek, tár-sulatok vagy magánzeméyek által kibocsátott, az említett biztosításban nem részesülő kölesön-és egyéb sorsjegyek vásárlásával egyes magán-üzé-rek által kínáltatik. A pénzügyminiszterium — te-kintettel arra — hogy ezen a jövedék érdekeivel ellentétben cselekvények a fennálló szabályrende-letek nem tudásában keresendők: figyelmezteti a közönséget, hogy a tiltott sorsjátékok jegyeinek, vagy bármilyféle külföldi sorsjegyekre kibocsátott igérvényeknek (Promesse) megszerzésétől óvakod-jék, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a pénzügyminiszterium a törvényesített szabályok ér-telme szerint eljárni.

— Csucsánál a vasúti munkálatok alkalmából szialát robbantván szét egy olasz munkás, a puskapor közlé kavicsa vegyült, mely ütésekor szikrát vetett, s a por fellobbanván, az olaszt 10 ölnyre vetette vissza. Jelenleg a korházban van, s habár — arca különösen — irtózatosan ösz-szeégett, javulása várható.

— Egy udvari inast hoztak be köze-lebből a korházba, mint olyat, kin a beszállítók előadása szerint, a vezettség jeleit észlelték. Egy napig élt csak. Mikor felboncolták kitűnt, hogy balálának oka agyvelő gyuladás volt.

— A n.-sz. e. ben i jogakademia igazgatója, dr. Müller — mint a „H. Z.“ írja — nyugalmaz-tatnék, s helyébe dr. Lindner Gusztáv nevez-tetnék ki.

— Köhalm-képviselettestülete elhatározta, hogy a Királyhágon inneni német egyeteket in-repelni a jövő évben Köhalmba hívják meg.

— A n.-sz. e. ben i ünnepélyességekhez azokon-kivül, mit eddig jelenténk, még a következőket írják: A tudományok is voltak napok szentelve, s szász templomban beszédek tartattak, a törté-nelmi társulat egyesítőse érdekében itt voltak Szabó Károly és Finály Henrik. Ez utóbbi toaistára Ran-nicher magyarul felelt. Jelenvolt Maros-Vásárhely-ről dr. Knöplér Vilmos is. Aug. 2-án fényes bál, 1,500-an vettek részt. Augustus 3-kán d. u. 5 óra-kor a különböző helyekről idejött tornászok tar-tották mutatványaikát, különösen a nemzeti zászló-val idejött brassaiak tűntek ki, a jutalmakat is ezek nyerték el nagy részint. Este 8 órakor a daltársulatok énekeltek a diszteremben felváltva külön-külön és összesen. Aug. 4-kén kirándulás a zöld erdőbe, táncs 9 órakor zene és ének mellett ünnepélyes bejövétel a városba, a comite helye elébe, hol a lövész király tartott egy kis beszédet. Augustus 5-kén este a szász nagy templomban zenekísérettel ének, mi az ünnepély egyik sikerült része volt. Augustus 6-kán bál, ez nem volt oly népes mint előde. Augustus 7-kén bezárása az ün-nepélyeknek. Ezek voltak főbb momentumai az ünnepélyeknek. Voltak gyűlésezések naponta, pl. Gustav Adolf egyetési s mások. A Bruckenthal-keptár is nyitva volt, bárki szabadon látogathatta.

— Az országos magyar képzőművészeti társulat által 1869. évi május 31-re tervezett és július 31-re halasztott sorshuzás eredménye a sors-jegyek czimlapján kitélt chéque- vagyis utalvány-rendszer szerint a következő számok nyertek: 800 frtos utalványra 30. sorozatu 549 szám, 800 frtos u. 27. s. 577 sz. 600 frtos u. 37. s. 990 sz. 500 frtos u. 2. s. 330 sz., 500 frtos u. 38. s. 743 sz., 500 frtos u. 7. s. 524 sz. 400 frtos u. 15. s. 596 sz. 300 frtos u. 24. s. 450 sz., 300 frtos u. 4. s. 81 sz. 250 frtos u. 23. s. 113 sz., 250 frtos u. 28. s. 955 sz., 250 frtos u. 19. s. 379 sz. 200 frtos u. 20. s. 308 sz., 200 frtos u. 40. s. 35 sz., 200 frtos u. 17. s. 57 sz., 200 frtos u. 1. s. 679 sz., 200 frtos u. 18. s. 722 sz. 150 frtos u. 24. s. 957 sz., 150 frtos u. 26. s. 182 sz., 150 frtos u. 26. s. 969 sz., 150 frtos u. 20. s. 123., 150 frtos u. 30. s. 30 sz., 150 frtos u. 22. s. 221 sz., 150 frtos u.

3. s. 207 sz. 120 frtos u. 10. sz. 81 sz., 120 fo-rintos u. 32. s. 502 sz. 100 frtos u. 15. s. 972 száma, 100 frtos u. 37. s. 957 sz., 100 frtos u. 1. s. 730 sz., 100 frtos u. 32. s. 788 sz., 100 frtos u. 15. sz. 411 sz., 100 frtos u. 14. s. 405 száma, 100 frtos u. 18. s. 585 sz., 100 frtos u. 37. s. 156 sz., 100 frtos u. 25. s. 617 sz., 100 frtos u. 29. s. 375 sz. 90 frtos u. 9. s. 109 sz., 90 frtos u. 36. s. 38 sz. 80 frtos u. 24. s. 758 száma, 80 frtos u. 30. s. 718 sz., 80 frtos u. 12. sorozata 459 sz., 80 frtos u. 37. s. 9 sz. 70 frtos u. 5. s. 542 sz. 60 frtos u. 33. s. 361 sz., 60 frtos u. 16. s. 524 sz. 50 frtos u. 15. s. 250 sz., 50 frtos u. 19. s. 801 sz., 50 frtos u. 31. s. 601 száma, 50 frtos u. 13. s. 620 sz., 50 frtos u. 38. sorozata 781 sz., 50 frtos u. 20. s. 153 sz. 40 fo-rintos u. 32. s. 735 sz., 40 frtos u. 33. s. 592 száma, 40 frtos u. 4. s. 281 sz. 35 frtos u. 21. s. 732 sz. 30 frtos u. 22. s. 893 sz., 30 frtos u. 24. s. 146 sz. 25 frtos u. 7. s. 135 sz. 15 frtos u. 39. s. 136 sz., 15 frtos u. 21. s. 92 sz. Ezen utalványok eskis a nyerő sorsjegyek beadása mel-lett adatként át. A húzás napjától számított négy hó alatt be nem cserélt utalványok vagy el nem vitt nyeremények a társulat segély-intézete javára maradnak. Kelt Pesten, 1869. július hó 31-kén. Harsányi Pál, igazgató elnök. Telepy Károly, tit-kár. Polgár Károly, mint kiküldött hatósági biztos.

— Összesítése nemes Dobokamegye 8 járásában létező szarvasmarhák, lovak, juhak, kecskék és sertések létszámának az 1869-dik év tavaszán. A magyar-egregyi járásban szarvasmarha: 5090; ló: 264; sertés: 2929; juh: 11,073; kecs-ke: 1510. A pánczélesehiben szarvasmarha: 4127; ló: 297; sertés: 2,435; juh: 10,101; kecske: 1274. A választúiban szarvasmarha: 3,841; ló: 300; ser-tés: 1560; juh: 10,019; kecske: 146. A nagy-iklódiban szarvasmarva: 3259; ló: 326; sertés: 1232; juh: 5883; kecske: 459. A székiben sar-vasmarha: 4251; ló: 325; sertés: 1749; juh: 12,769; kecske: 73. A búzaiban szarvasmarha: 5536; ló: 496; sertés: 1709; juh: 12,852; kecs-ke: 115. A kerlésiben szarvasmarha: 4423; ló: 583; sertés: 1664; juh: 4441; kecske: 115. A borgói járásban szarvasmarha: 3355; ló: 863; ser-tés: 1439; juh: 8788; kecske: 489. — Összesen szarvasmarha: 33,882; ló: 3454; sertés: 14,767; juh: 75,926; kecske: 4211.

— Történeti párhuzam a krakkói zárda történetével. Azon rémtületes cselek-mény benyomása alatt, mely a krakkói apáca ko-lostor sötétségében két évtizeden keresztül folya-ma után fölfedeztetett; megragadjuk az alkalmat — így ír a „F. P.“ — egy történeti emléket, nem a hasonlatosság, de leginkább az ily események különfélége kedvéért, közös érdekből fölmelegi-teni. Akkor 1782-ben Bécsbe jött egy kapuczius barát, ki főlháborodva a felszentelt klastrom falain belül elkövetett, s az ugynevezett Mehlmárton föl-fedezett bűnök felett, saját rendje ellen a császár-nál keresett oltalmat és igazságot. A magyar szül-letű Feszler Aurél, ki szent-Ferencz-rendnek szentelte magát, és ki bécsi kapuczius zárdaiban is töltött egy kevés időt; később aztán nemesak a rendet és vallást, de hazáját is elhagyván és ka-laudos élet után Oroszországban a lutheránus tem-plok vezérő superintendense igen öreg korában halt el, — bécsi tartózkodása idejéről „Hetven éves zarandokosság emlékei“ czimű munkájában a kö-vetkezőket írja: Február 23-áról 24-ére bajló éjjel 11 óra tájban benyitott czellamba egy „laikus fra-ter“, s felköltvén álmomból, sietve bitt, hogy öltöz-zem. Vegye magához keresztjét — monda — és jöjjen velem. Én megjedve kérdeztem, hogy hová? A hová vezetni fogom. Azt sem tudva, hogy hová és miért? — nem megyek! A quardiánnak — szólt a fráter hidegen — lesz annyi ereje, a szent en-gedelmesség által, hogy önt kényszeríttesse, mi-szerint oda jöjjen, a hová vezetni fogom. Mhelyt a szent engedelmesség neve említtetik, akkor a szabadkozás végének kell lenni s az ellen nem használ semmi huzódás; annak megsértése főben járó bűn. Borzadva nyultam a kereszt után és el-indultam a fráter nyomába, ki előttem lámpával világított. „Ünnök a konyhába vezetett, honnan egy pár sötét folyosón keresztül egy kamrába jutottunk; midőn ide beléptünk, a fráter gépigle hozzám fo-rdult és mondá: Hét léposöt lefelé! Összeszorult a szívem, már ugy éreztem magam, mintha soha töb-bé napvilágot nem láthatnék. Hosszu szűk folyosón mentünk keresztül, miközben ép annak jobb olda-lán egy oltárt, baloldalon pedig egy lakattal elzárt nehéz ajtókat vettem észre. Vezetőm ezek közül egyet fölnyitott, és így szólt: Itt egy haldokló fek-szik: Nikomedes fráter, adja föl neki az utolsó áldást. Én itt maradtok, s ha megtörtént, hívjon. Ott fektűt előttem kinyújtózkodva egy aggaszján, el-rongyolott habitusban, szalmazsákon, vászon lepedő alatti; ősz fejt capucium fűdte, s főhehér szakálla egész övéig lenőtt. Beszéltem néhány szót a hal-doklóhoz; nem tudott felelni, de jelekkel tudtomra adta, hogy ő engem ért. Gyónásra gondolni nem lehetett. Három óra múlva, negyedórás haláltusa között kibőjt azon réven, hol minden szenvedé-scit lerakhatta. Szólításra bejött a fráter s mon-dám neki, hogy „Nikodém testvéremek vége van!“ Ez már örülhet — szólt a fráter — ez már túl van rajta. Mióta van itt? Ötvenkét év óta. Nal-ennyi idő alatt ugyancsak megbánhatta bűneit. Ja,

ja; és az idő alatt egyszer sem volt beteg; csak a mint tegnap este behoztam kenyérét és vizét, akkor láttam, hogy a guta megölte. Minek az az oltár a folyosón? Ott egy pater minden szent idő-ben miétt szolgál az orosz lányokért és a szentségben részesíti őket. Nézze, itt minden ajtón van egy kis nyílás, ezt akkor fölnyitják s ezen keresztül végzik az orosz lányok gyónásait, hall-gatják a miétt és fogadják az Úr testét. Több ilyen orosz lány is van itt? Én négy darabot örzök, két papot és két laikus frateret. És mióta vannak ezek itt? Egyik ötven, másik negyven-két, harmadik tizenöt és a negyedik kilencz éve. És miért? Azt egyikük sem tudja. És miért nevezed őket orosz lányoknak. Mert engem orosz-lány-örzöknek neveznek. Nem tartottam taná-csónak, még többet kérdezősködni. Cellámba ve-zettettem magam, s nyugodtan átgondoltam, hogy mit fogok tenni.

Nyilvános köszönet.

A gyulafejevári főgymnasiumi ifjuság köte-lességének tartja legmélyebb köszönetét kifejezni mgos Páll Sándor kir. tanácsos, erdélyi tanfőigaz-gató, — mgos Béli Gergely aranyoszéki főkir-bíró és mgos Kilyényi Nándor uraknak, ugyszintén főtiszt. Életes Károly úrnak, valamint a Szt István-társulat igazgatóságának is azon becses adomá-nyokért, melyekkel szépen gyarapuló ifjusági könyv-tárunkat támogatni méltóztattak.

Gyulafejevárt, jul. 31. 1869.

A főgymnasiumi ifjuság.

KÜLFÖLD.

A berlini „L. C.“ szerint Szent-Péter-várról tudósítás érkezett a császári banknak egy financoperatiójáról, mely az összes orosz papírok árfolyamának alábbszállítását eredményezte. „A szentpétervári banknak függése a császári kor-mánytól, ismeretes, itt tehát, írja a nevezett lap, magán speculációról szó nem lehet s azért jogosan kérdezhetni: mily indokok bírhatták az orosz kor-mányt ily speculációra? A szentpétervári börzének nincs oly nagy befolyása a többi eurpai pénzpia-czokra, hogy egy ott mesterelesen előidézett baisse a papírok árfolyamának esetét vonja maga után Párisban, Londonban, Berliuben és Bécsben; ezen lépésnek tehát politikai háttére sincs. Mi azt hisszük, hogy ezen manevre hatása a külföldön csupán keleti Poroszországra fog kiterjedni, mely-nek élénk kereskedése Oroszországgal az orosz papírpérez árfolyamának ily hirtelen esése által igen érzékeny veszteségeket fog szenvedni. Ez volt-e a cél, vajjon föl akarják-e ébreszteni a vágyat keleti Poroszország lakosainak szívében az iránt, hogy hazájok Oroszországhoz csatoltassék s ezáltal kereskedésük nagyobb kiterjedést és na-gyobb biztosságot nyerjen, nem akarjuk eldönteni: mi csak egyszerűen közöljük a tényt s emlékezet-be hozzuk, hogy a fanaticus pánszláv a szláv bi-rodalom nyugati határait az Elbánál keresi. Ez az eljárás talán alkalmat fog szolgáltatni külügy-m-niszterünknek, hogy szűnidejét félbeszakítsa.“

A „Patrie“ levelezője szerint a carlisták jul. 28-án tetemes előnyt vívtak ki a kormány csapat-jai fölött. Két, Navarrában alakult csapat meg-szállá La Guardia kis városát, mely a logranovito-riai ut fölött uralkodik. Másnap a város egy, a főkapitánytól hiktűdött röplő hadoszlop által meg-támadtatott. A harc egész napon át tartott, s mi-tán a kormány csapatok az éj beálltával, badisze-rek biánya miatt visszavonultak, a carlisták meg-tarták a csatort. Egnapi pihenés után tovább nyomattak, La Guardiaban őrséget hagytak.

Egy Porto Princéből (Cubában) érkezett sür-göny szerint a négerék föllázadtak, s a várost megtámadták, azonban a támadás visszaveretett.

A „Liberal Bayonnaise“, mely Bayonne-ban jelenik meg, a pampelónai citadella ellen in-tézet merény megbírsultáról, mely az általános carlista felkelésre jelül szolgált volna, írja, hogy Elio tábornok néhány őrségi tiszttel lépett érintke-zésbe, hogy ezek segítségével az erődöt hatalmába kerítse. A város lakói azonban oly határozottsá-got tanúsítottak, hogy a megvesztegetett tisztek nem merték tervük kivételét megkísérteni. Elio egy carlista csapattal megindult ugyan Pampelona el-len, azonban az ellene kirendelt csapatok előtt kerekelt oldott.

Az egyiptomi alkirály hirtelen történt baza-utazásának okai között legújában azt említi, hogy Kairóban komoly jellemű összeesküvést fe-deztek föl, melybe több pasa, udvari tiszt s az al-kiirály közvetlen környezetéhez tartozó személyek voltak bekeverve. Ezen összeesküvésnek az volt czélja, hogy az alkirályt távolléte alatt trónvesz-tetnek nyilvánítsa s helyette fivérét, Mustapha Fa-zyt pasát kiáltssa ki, kit a Porta azonnal elismert volna. Ezen összeesküvés szálai, mint a „Triester Zing.“ írja, Konstantinápolyban a szultán palotá-jában lelki kiindulási pontjokat.

London, aug. 6. A „Times“ a diplomacia beavatkozását ajánlja az uralkodó török egyiptomi differenciát alkalmából.

Washington, aug. 5. Az unio kormánya a spanyol követség egy reclamatiójával szemközt a spanyol ágyúszázadok továbbépítését megenged-

te, de tiltakozik azoknak Peru elleni megindítása ellen.

Azon előbb határozottan kétségbevitte birké, miután az Egyesült Államok a spanyol kormányra, Cuba átengedése iránt alkudozásba léptek volna, újlag határozottabban alakban merülnek föl. Sőt azt állítják, hogy egy ily egyezmény előzeteli már teljesen meg lennének állapítva. Spanyolország elismerendi Cuba függetlenségét; s ezért az új kormánytól 100 millió dollárt fog kapni, az Egyesült Államok garanciája mellett. A "Times" azt hiszi, hogy ily egyezménynek minden érdeklett félre nézve kielégítő eredménye lenne. Mivel Spanyolország nem csak, hogy pénzügyén alaposan segíteni lenne képes, hanem a fölkelés elnyomásának költségeit is veszélyeit is kikérthetné, a cubaiak előtt út lenne nyitva gyors kifejlődésre; s az Egye-

sült Államok megszabadulnának amaz örökös bonyodalmaktól, miknek előidézésével az amerikai polgároknak a fölkelés támogatása végetti kísérletei fenyegetnek.

Legújabb

Páris, aug. 7. Izabella királynő ma reggel Tourvillebe utazott. A császár tegnap meglátogatta a királynőt. Az autogr. carlista Corresp. azt állítja, hogy egy huszár-ezred átparólt a fölkelőkhez. A Corresp. kinyilatkoztatja, hogy Don Carlos el van határozva, terveit megvalósítani vagy tönkre menni.

Páris, aug. 8. Egy császári rendelet Rigault de Genouilly tengerenagyt bizza meg ideiglenesen a hadügyminiszterium vezetésével.

A "Constitutionnel" írja: A császár e hó 12-kén a chalonsi táborba megy, hol 15-ig mar-

daud. A császárné elutazása e hó 25-re van megállapítva.

Madrid, aug. 7. A "Gaceta di Madrid" egy rendeletet közöl, mely felszólítja a főpapokat, hogy adják rögön tudtára a kormányának azon lelkészek neveit, kik plebániájokat odahagyták, hogy a kormány ellen küzdjenek. Utasítottak a főpapok továbbá, hogy az ilyen lelkészek ellen a canoni rendszabályokat alkalmazzák, és pásztorleveleket bocsássanak ki, melyekben az egyháztitellékhöz tartozókat a kormány iránti engedelmességre intsek, végül megbagyatják nekik, hogy a kormány iránt nyilván ellenszenves lelkészekről a prédikálás és gyónatás jogát vonják el. Ugyancsak a nevezett lap azt írja, hogy a Leon tartományban levő bandákat feloszlatottak lehet tekinteni.

Lemberg, aug. 8. Goluchowski követi megbízatásának letévesztését indokolván, kinyilatkoztatja, hogy az kétséges a bir. tanácsba az összes követeket elküldeni; azt mondja továbbá, hogy a negatio nem terem gyümölcsöt, és hogy Smolka politikáját nem egyeztetetheti össze lelkiismeretével.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augst. 7-kén: 5% Metaliques 100 frt 62 50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 71.70. Kamat 62 50. 1860. Kölcsön 101 30. Bankrészvény 754. Hitelintézeti részvény 297 frt 306.20. London 10 ft st. 125 frt 20 1/2 kr 123.65. Ezüst 120.—. Cs. királyi arany 5.87 1/2.

Földelhermentesítési kötvények: Magyar 82.—. Fiumei 81.50. Erdélyi 79.75. Horv.-Slavon 82.75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

HIVATALOS.

Szám 379 csn. 1869.

(426)

(3-3)

Hirdetmény

Tordamegye évnegyedes bizottsági gyűlése folyó évi augusztus 23-dikán Tordán fog megtartani, melyre egy az ezen megye, valamint a más törvényhatóság területén lakó képviselő bizottsági tagokat tisztelettel meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

- 1) A szentesített törvények kihirdetése és a felsőbb rendeletek tárgyalása.
- 2) Az alsó-kertületben alispáni és közigazgatási, aljegyzői; a felső kerületben meglévő aljegyzői állomás választás úján leendő betöltése, — s végre több más helyi ügyek elintézése.

Torda, 1869 augusztus 4-kén.

Br. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

NEM HIVATALOS.

Figyelmeztetés!

Ezennel bátorkodunk a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy a nem rég megindult borgói mûalmunk lisztke-szítványainak főraktára Kolozsvártt

Karvazy Gyula,

az „Arany oroslán”-hoz címzett fûszer-, csemege- és borkereskedésében létezik, hol is mindenféle lisztünk bármi nagy mennyiségben, a legjutányosabb árban számíttatnak.

Megjegyezzük, hogy lisztünk a legtisztább búzából és száraz uton valódi francia kövek által őröltetnek, jóságuk és szépségük nem csekélyebbek a magyarországi készítményeknél. A pakolás 150 fontos zsákokban történik, hanem a legcsekélyebb mennyiség is minden árváltozás nélkül kiszolgáltatik. Árjegyzékek fennirt főraktárunkban találhatók.

Becsés pártfogásért esdve, maradunk illó tisztelettel

Kiss és Társai,

(338)

4—*

borgói mûalom birtokosai.

Kolozsvártt a

nagy Bazárban

tökéletes vadaskészletek,

angol, belga és Lefauchaux egy- és kétsövű fegyverek, revolverk pisztolyok, löportartók, vadász-kürtök, vadász-

táskák, kész töltények sat. sat. nagy választékban és jutányosan kapható.

Csapó Sándor.

283

9-25

EGGER TESTVEREK

Pesten, Dorottyauteza 4.

a „Magyar királyhoz” címzett szálloda mellett,

Bécsben, Kärntnerring 2,

a legmagasabb árban vásárolnak

régi pénzeket,

éságokat, mültárgyakat, mindenféle arany, ezüst czükkeket és ékszereket.

Hirdetmény.

Kolozsvártt a hidkapun kívül, a Kis-Szamos mellett a 12-dik há: szám alatt, jó déli ebéd és vacsora adása, jó asztali borral kiadva; úgy szintén fehérneműk mosatása jutányos áron felvállaltatik.

(428)

(2-3)

Hirdetés.

Piacsör Fröhlich-ház alatti szeglet bolt Szt-Mihály nap-jától kezdve 3 és 1/2 évre kiadó. Értekezhetni Tóth Józseffel a kisegítő pénztár egyletti irodában.

(430)

(2-2)

Egy igen jó családból való fiatal nő, a ki a francia, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja — rajzban és minta női munkákban — különösen kőművészkészítésben nagyon jártas, és tanításra képesített, 6—14 éves leánykát mellé-mint nevelőnő, keres alkalmazást; — nem nagy fizetést igényel, inkább kellemes és előnyös családi viszonyok közé kíván jönni. Bővebb értesítés nyerhető dr. Hintz gyógyszerárban Kolozsvártt.

(316)

(9-10)

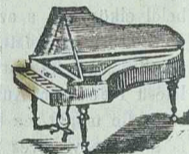
Az „Oroslánhoz” címzett nagy vendégfogadó Szász-Régenben a főtéren, ellátva több vendégszobával, nagy istállóval, s egy bolti helyiséggel, vagy jó feltételek mellett szabadkézbe eladó, vagy Szt.-Mihály naptól kezdve bérebe adó.

Bővebben értekezhetni írásban vagy szóval ott helyett a felső emeleten.

(424)

(3-3)

Jutányos áron eladó zongora találatik Kolozsvártt, kül-szénutca 59 sz. háznál.

250

12/8

6-6

Különös figyelmeztetés a szülek számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalmam lévén sajnosan tapasztalni, miszerint „GILISZTA CSOKOLÁDÉ” név alatt ismert, ki tluó batásu szeleteim tüzérekő család által utánoztatnak, az alszer sajátomról vett minta szerinti utasítás mellett terjesztetik; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelmeztetni, hogy valódi általam készített Giliszta Csokoládéknak csak azt ismerje el, melynél a mellékelt utasításon nevem nem nyomtatva, hanem sajátkezféleg aláírva van, mint itt alább látható. Egyébiránt legcélszerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyveskémben megnevezett t. bizományosoknál eszközölni.

Aláírás: *Tóth József György*
Tokajban.

A t. szülekhez!

Érdekeit bizonyítvány „Giliszta-Csokoládé” tekintetében. Szükszó, január 13. 1869. Tekintetes érdemes ur! Uraságodnak bizonyosan jól fog esni a tudósítás, hogy „Giliszta-Csokoládéjének” hatása csodálatos egyszerű volt, és csabugyan sajnálatos volna, ha a tekintetes urnak utka időjártával nem kerülne nyilvánoságra, mélt dacára a ve-gyészlet nagyban előhaladásának, az unazott „Giliszta-Csokoládé” az önéhez képest semmi! Most tehát ismét felkérem Önt, ezen ide melléket pénzért számomra Csokoládét küldeni sziveskedjék. Mely kéresem mellett vagyok és maradok

alázatos szolgálja
NAGY MIHÁLY s. k.

Egy darab 20 kr. Egyedül nálam 6 darab 1 frt.

Kapható: Kolozsvártt SOMLYAI LÁSZLÓ és KARVÁZY J. fűszerkereskedésekben.

(335)

(4-*)

Dús választékú nagy varrógép-raktár Boér Sándornál
Kolozsvártt bel-magyaruteza 318 szám alatt
Hol szilárd jótállás, ingyentani-tás, s bármi baj esetére azonnali se-gélynyújtás, valamint lő fe-tellel köny-nyitett fizetési módozat mellett, bő-veketző leszállított árak számíttatnak:

1. Családi használatra ajánlandó nagy gépek: Lánccszemmel tüzzelők: Willcox és Gibbs 45 frittól kezdődőleg. Kettős-lánccszemmel tüzzelők: Grover és Baker szerkezetű 110 fritt. Grover és Baker Nr. 24. 135 fritt. — Kétfelől tüzzelők: Wheeler és Wilson szerkezetű: 75, 80, 100 fritt. Wheeler és Wilson Nr. 2. 120 fritt. Vétővel, kétfelől tüzzelők: Taylor 80, 85 fritt. Natalis vagy Lincoln 85, 100, 120 fritt.
2. Szabó és hasonló üzleti célra és bõrmunkára alkal-mas vetellõvel, kétfelõl tüzzelõ gépek: Natalis 100, 120 fritt. Grover és Baker 19, 120, 125 fritt. Nr. 7 140 fritt; legújabb: Thomas Cylinder gépe Nr. 1. 150 fritt, Nr. 2. 160 fritt, ez utóbbi két irányban varr. Grover és Baker. Nr. 24, kettõs lánccszemmel tüzzelõ 135 fritt.
3. Czipészek számára és legnehezebb bõrmunkára ké-szített vetellõvel, kétfelõl tüzzelõ gépek, melyek az új-gyõngyöltést is varják. Grover és Baker. Nr. 19, 120, 125 fritt. Howe lit. B. 140 fritt, lit. C. legnagyobb és legerõsebb 150 fritt, Imperial 155 fritt; e fajták között leg-újabb: Thomas Cylinder Nr. 2., kétfelõ irányban varr. Jones et C. Cy-linder Nr. 3 200 fritt, ez utóbbi minden irányban varr, ugy, hogy ezzel bas-szált czipõbe is új rugonyt varrható, emellett egyetlen gép, melyet czifra kivar-rásokra legkönnyebben használni.
4. Családi használatra alkalmas kézi gépek: Lánccszemmel tüzzelők: 20, 25 fritt; legjobbak: Willcox- és Gibbs-féle, 30,35 fritt. Kétfelõl tüzzelõk: 50 fritt, legjobb 60 fritt, Taylor nagy, 65 fritt.
- 5) Gomblyuk- és kétfelõl tüzzelõ: Minden nemû munkára alkalmas új találmányu varrógépek. Található ott továbbá varrógépi tü, olaj, hatrétû czérna és se-lyem, utóbbi maringban is; e mellett minden gépi varrás és gouvriro-zás elkészítése elvállaltatik.

Most érkeztek: 2 és 3 kerekû Velocipédek és vajverõ gépek nagyobb gazdaságok számára.

Tudakoló levelek posta fordultával, rajz és árjegyzék melléklésével megfelleltetnek. Gépeknél fuvar és költség a vevõt nem terheli.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

Törvénykezési munkák. Polgári törvénykezési eljárás.

Az átmeneti intézkedések tárgyában kiadott, és a bírói ügyvitel tárgyában életbe léptetett igazságügy ministeri rendelet nyomán szerkesztették: Madarassy László és Gáspár Lajos. Ára 1 frt 50 kr.

Utasítás a községek számára, a népiskolai oktatást rendezõ 38-dik törvényczikk végrehajtása tárgyában.

Ára 40 kr.

Az új polgári perrendtartás. Bevezetési rendeletekkel, és az ügyrenddel kiegészített zsebkiaadás.

Ára 80 kr.

Jogtudományi szemle, a m. kir. igazságügyminiszterium törvénykészítési osztályának rendes közlönye.

Egyes füzet ára — fritt 50 kr.
1/2 évre 2 fritt 50 kr.
1/2 évre 5 fritt — kr.

Polgári törvénykezési rendtartás. Betürendes tárgymutatóval. 8-rét kiadás 1 fritt — kr. 8-rét kiadás 60 kr. Zsebkiaadás 80 és 60 kr.

Községi kalauz, vezérkönyv magyar- és erdélyhoni községi bírák, elõljárók és jegyzõk használatára, felvilágosító és útba igazító jegyzetekkel s gyakorlati irománypéldákkal ellátva. Írtá TÓTH LAJOS, a legújabb törvények és rendeletek nyomán. Ára 4 fritt.

Az új polgári törvénykezési rendtartás. Második, az öszves függelékkel, miniszteri rendeletekkel és a bírói ügyviteli szabályokhoz tartozó mintákkal bővített hivatalos kiadás. Ára 1 fritt 40.

Magyarországi Rendeletek Tára. Harmadik évfolyam 1869, 1, 2, 3-ik füzet. Ára 1 fritt 10 kr.

Magyarországi Törvények és Rendeletek tára. 2-dik folyam 1868. 2 kötet 5 fritt 60 kr.